

o 6. hodině ráno, ale chodím na trať dříve, poněvadž musím, než jedou vlaky, opatřiti lampy, a pak máme nařízeno, bychom jednu hodinu před službou a jednu hodinu po službě odstraňovali trávu z tratě; 2. svědka S-y, který udal, že C. byl ve službě; 3. obsah spisů ředitelství státních drah najmě kárného nálezu (byl čten), podle něhož obžalovaný způsobil a ohrožoval službu konajícího strážníka trati Františka C-a; 4. seznání svědka Františka C-a, který nepřiznal, jak uvádí rozsudek, že by se do 6. hodiny nevrátil na své stanoviště, nýbrž udal, že nemůže říci, zda by se včas vrátil do 6. hodiny — vesměs skutečnosti, jež, kdyby je byl soud v rozsudku hodnotil, jak byl povinen, mohly vésti k jinému skutkovému zjištění než obsahuje rozsudek.

Čís. 3739.

Ujednání mezi pachatelem a poškozeným po tom, když již pachatel použil pro sebe výtěžku za zboží mu svěřené (když již zpronevěra byla dokonána) nevylučuje zpronevěru ani, kdyby je bylo podle předpisů práva soukromého pokládati za novaci, a může přijíti v oboru práva trestního v úvahu již jen jako smír podle § 188 b) tr. zák.

K vyloučení beztrestnosti v případě § 188 b) tr. zák. se nevyžaduje, by poškozený učinil na pachatele formální trestní oznámení pro nesplnění smíru, stačí, že se soud o tom dověděl jiným způsobem.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1930, Zm I 387/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 2. dubna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stěžovatel 1. že nalézací soud vyložil právně nesprávně význam pozdějšího ujednání mezi obžalovaným a vlastníkem zboží Osvaldem L-em, pokládaje je za smír ve smyslu § 188 b) tr. zák.; podle názoru stížnosti šlo o novaci ve smyslu §§ 1376, 1377 obč. zák., ježto prý byly změněny platební podmínky ohledně kupní ceny původně smluvené a ujednány podmínky nové; bylo tím prý projevováno, že se původní smluvní poměr (komisionářský) mezi stranami nahrazuje novým. Závazky z komise a výhrada vlastnictví prý tím zanikly; v době, kdy bylo učiněno na obžalovaného trestní udání, platilo již nové ujednání, komisionářský poměr i výhrada vlastnictví byly odstraněny, takže prý v této době nelze již pokládati zboží převzaté původně do komise s výhradou vlastnictví, za svěřené; proto se prý obžalovaný nemohl dopustiti zpronevěry. 2. I kdyby bylo lze mluvíti o smíru ve smyslu § 188 b) tr. zák., má zmateční stížnost za to, že soud odepřel obžalovanému beztrestnost z důvodu účinné lítosti neprávem, poněvadž přes to, že je pravda, že nedodržel smluvené lhůty, poškozený neučinil přímé trestní udání proti obžalovanému pro

zpronevěru, jak žádá § 188 b) tr. zák., nýbrž poznamenal jen v dotazníku, že obžalovaný nedodržel lhůty, což prý nelze pokládati za trestní udání v technickém smyslu (čís. 9 b) § 281 tr. ř.). Než zmateční stížnosti nelze přisvědčiti ani v tom ani v onom směru. K 1. Podle formálně bezvadných a stěžovatelem po formální stránce nenapadených rozsudkových zjištění převzal obžalovaný od obchodníka Osvalda L-a dne 27. srpna a 4. září 1927 dvě partie zboží za úhrnou cenu 26.383 Kč 78 h do komise s podmínkou, s níž obžalovaný výslovně souhlasil, že zboží zůstane do úplného zaplacení vlastnictvím L-ovým. Z povahy obchodu vyplýval pro obžalovaného závazek neprodané zboží vrátiti nebo výtěžek za prodané L-ovi odvésti. Jest však zjištěno, že obžalovaný svěřené zboží (až na nepatrnou část za 894 Kč) prodal, z výtěžku však odvedl jen menší část, kdežto větší (podle sčítování z 8. listopadu 1927 15.139 Kč) neodvedl a použil jí pro sebe. Tím se již dopustil zpronevěry; k závazku ze smlouvy, která byla realizována prodejem zboží, přistoupil nyní závazek k náhradě škody z trestného činu; a v příčině tohoto závazku, jak zjišťuje rozsudek, došlo v lednu 1928 ke smíru mezi obžalovaným a poškozeným toho obsahu, že se obžalovaný »zavázal nahraditi poškozenému L-ovi v určité době v měsíčních lhůtách po 600 Kč utrpěnou škodu, t. j. škodu vzniklou z jeho trestného činu, ze zpronevěry«. Za tohoto stavu věci jest pro otázku trestnosti obžalovaného bez významu, zda ujednáním z ledna 1928 nastala podle předpisu práva soukromého novace čili nic. Zmateční stížnost přehlídí, že ujednání, v němž spatřuje novaci, následovalo až po trestném činu, poněvadž se stalo teprve, když obžalovaný výtěžku za zboží jemu svěřené již použil pro sebe, tedy když zpronevěra byla již v každém směru dokonána. Důsledkem toho mohlo každé pozdější ujednání mezi pachatelem zločinu a poškozeným, i kdyby je bylo podle předpisů práva soukromého pokládati za novaci, přijíti v oboru práva trestního v úvahu již jen s hlediska ustanovení o účinné lítosti podle §§ 187, 188 tr. zák., tedy zejména jako smír ve smyslu § 188 b) tr. zák.

K 2.: Nalézací soud odepřel obžalovanému beztrestnost právem. Zákon neposkytuje opory pro výklad stížností hájený. Beztrestnost z důvodu účinné lítosti předpokládá včasnou nápravu celé škody z trestného činu, t. j. skutečné odškodnění škody buď vrácením věci (ukradené nebo zpronevěřené) nebo — není-li to možné — poskytnutím rovnocenné náhrady v penězích nebo v jiných věcech. V tomto smyslu musí býti škoda napravena zpravidla ještě dříve, než se soud nebo jiná vrchnost dozví o pachatelově provinění. Prodloužení této lhůty k nápravě škody může po rozumu § 188 tr. zák. ovšem nastati, avšak výhradně smírem, ujednaným mezi pachatelem a poškozeným dříve, než se trestný čin dostal k vědomosti vrchnosti. Tuto dobu, rozhodnou pro beztrestnost zpronevěry z důvodu účinné lítosti, neurčuje zákon (§ 187 tr. zák.) podle toho, kdy bylo pachatelovo provinění soudu nebo jiné vrchnosti oznámeno, nýbrž okamžikem, kdy se soud nebo jiná vrchnost o provinění pachatelově dozví. Zákon nerozeznává, jakým způsobem se dostaly pŕtahy poukazující k tomu, že se určitá osoba dopustila některého z trestných činů v § 187 tr. zák. uvedených, na vědomí soudu nebo jiné vrchnosti, a nerozlišuje, z jakého pramene zvěst

ta prýští. Proto nesejde ani na tom, zda se tak stalo přičiněním poškozeného, a nevyžaduje se, by poškozený učinil formální trestní oznámení v technickém slova smyslu. To platí i v případě, kde došlo ke smíru podle § 188 b) tr. zák. Podle tohoto předpisu zákona nemá ustanovení § 187 tr. zák. o beztrestnosti pachatele z důvodu účinné lítosti místa, když se pachatel zaváže, že poškozenému dá v určitém čase náhradu, ale smíru nedostojí a poškozený ho pak udá. Slova »a poškozený ho pak udá« nemají však významu pro posouzení otázky, zda v případě smíru po rozumu § 188 b) tr. zák. nastala beztrestnost podle § 187 tr. zák. Pro řešení této otázky je naopak jedině rozhodné, zda pachatel dal poškozenému ve lhůtě určené smírem náhradu, či nikoliv. Neboť ustanovením § 188 se jen blíže vysvětluje zásadní předpis § 187 tr. zák., jeho použitím na určité případy se však nestanoví úchylnka od zásad § 187 tr. zák., najmě ani v tom směru, že se k vyloučení beztrestnosti v případě § 188 b) vyžaduje, by poškozený učinil na pachatele pro neplnění smíru formální trestní oznámení, jak se mylně domnívá zmáteční stížnost. Proto netřeba ani blíže zkoumati, zda poškozený L. učinil na obžalovaného formální trestní udání pro zločin zpronevěry jednak v dotazníku, vyžádaném v trestní věci proti obžalovanému pro přečin podle § 486 tr. zák., kde poškozený uvedl, že mu obžalovaný dluhuje za zboží dané do komise ke dni 12. dubna 1928 14.129 Kč a že žádá jeho potrestání a odsouzení k náhradě škody, jednak při svědeckém výslechu dne 3. května 1928, kde L. udal, že se obžalovaný dopustil trestného činu tím, že prodal zboží dané mu do komise a peníze neodvedl. Stěžovatel si neuvědomuje, že důvod beztrestnosti pro účinnou lítost netkví svou podstatou ve vůli poškozeného, který vzhledem k dané neb aspoň k přislíbené náhradě nestihá pachatele, nežádá jeho potrestání a pod., což by vzhledem k zásadě § 33 tr. zák. vůbec nemělo významu, nýbrž jen v objektivní náležitosti včasné a úplné náhrady škody. Vůle poškozeného má tu význam jen potud, že smír podle § 188 b) tr. zák. předpokládá jeho souhlas. Přijal-li poškozený závazek vinníka, že mu v určitém čase dá náhradu, dříve, než se o činu dozvěděla vrchnost, má to s hlediska § 187 tr. zák. týž účinek, jako kdyby byl pachatel do té doby škodu skutečně nahradil, ale ovšem jen za nezbytného předpokladu, že pachatel nejen uzavře smír, nýbrž jej i dodrží a poškozenému dá v určitém čase náhradu (§ 188 b) tr. zák. úsudkem z opaku). Nestalo-li se tak, jest beztrestnost z důvodu účinné lítosti vyloučena bez ohledu na to, zda se soud o provinění dozvěděl formálním udáním poškozeného či jiným způsobem. V souzeném případě je zjištěno, že obžalovaný zaplatil v lednu až březnu 1928 celkem čtyři splátky úhrnem 1345 Kč. že další splátky nedodržel a smíru nedostál. Sám doznává, že dluhuje ještě 6.899 Kč. Z toho plyne, že se obžalovaný dobrodiní beztrestnosti nemůže dovolávati již proto, že smír nesplnil.

Čís. 3740.

Subjektivní skutková podstata zločinu zprznění (§ 128 tr. zák.) vyžaduje zjištění, že se pachatel, jednající k ukojení vlastních chtíčů, k jednání rozhodl, ač si uvědomil, že jest tu u druhé osoby skutečný